

Kuvan lapsi ei liity juttuun.

”Äiti litistyykö siellä arkussa?” Lapsen mietteitä kuolemasta

Teksti Kolmevuotiaan äiti

Vanha kissamme kuoli samana päivänä, kun palasimme hakumatkalta. Eläin oli sairastunut matkamme aikana, ja matkan viimeiset päivät olin toivonut, että ehtisimme kotiin ajoissa. Muistot kotiintuloillasta ovatkin varsin sekavia: purin tavaroita niin sekavassa mielentilassa, että niitä löytyi vielä vuotta myöhemmin kummallisista paikoista. Taaperomme istui kissan vieressä ja silitteli sitä, jutteli hiljaa ensimmäisellä äidinkielellään. Uskon, että heidän välilleen syntyi tuona lyhyenä iltana yhteys. Ainakin kissa jätti taaperon mieleen vahvan muiston, sillä hän palaa usein muistelemaan eläintä. Tämä kävi selvästi ilmi ensimmäisen yhteisen vuotemme aikana, kun hän oppi uuden kielen ja kykeni puhumaan asiasta.

Eläintarhastamme poistui toinen karvapallo talven pimeimpänä aikana joitakin kuukausia myöhemmin. Lapsen oli vaikea käsittää asiaa. Avuttomana hän ehdotti lemmikkiparan avuksi ihon rasvaamista ja silittelyä. Oli niin vaikeaa selittää pienelle, että eläimen pipiin ei rasvaaminen auta. Yhdessä pakkasimme pienen ruumiin laatikkoon ja peittelimme sen. Lasta alkoi pohdituttaa nukkumisen ja kuoleman suhde. Eihän kuoleminen vain ole unta, johon voi koska vain nukahtaa heräämättä? Hän alkoi muistella myös kissamme ja kysellä, missä se nyt mahtaa olla. Kerroin, mitä uskoin kuoleman jälkeen olevan, ja otin esille kuvia kuolleista lemmikeistä. Kerroin, keitä oli sukukuvien joukossa. Yhdessä pohdimme kuolemanjälkeistä, ja lapselle tuli tärkeäksi sytyttää joka ilta kynttilä lemmikeillemme. Tämä jatkui kuukausien ajan.

Äitinä vaikeimpien selitysten eteen jouduin kuitenkin kesken kesäisen saunailan: saimme äkkiarvaamatta tiedon sukulaisen tapaturmaisesta kuolemasta. Lapsi näki spontaanin järkytyksemme ja surumme. Emme ehtineet

mieltä, mitä lapsi lopulta ymmärsi. Vastasimme vain turhana hänen kysymyksiinsä. Erityisesti iltaisin ennen nukkumaanmenoa lapsi tarvitsi äitiä lähelleen. Yhä uudestaan hän halusi pohtia, mitä sukulaiselle oli tapahtunut, ja missä tämä nyt oli.

Hautajaispäivä läheni. Sukumme oli ilman muuta sitä mieltä, että lapsi voisi osallistua hautajaisiin, jos vain uskoisimme hänen pystyvän siihen. Lapsi tuli siis mukaan. Kunnioituksesta matkustamisesta nauttinutta vainajaa kohtaan puin lapsen hänen syntymämaansa kansallispukuun, ja se tuntui juuri oikealta asuvalinnalta. Pieni jaksoi keskittyä läpi lyhyen ja koruttoman seremonian. Välillä hän kysyi minulta jotakin hiljaisella äänellä. Hautajaiset mietityttivät häntä jälkikäteenkin paljon. Lapsi ihmetteli, miksi jätimme sukulaisen arkussaan kappeliin lähtiessämme. Mitä hänelle nyt tapahtuisi? Entä miltä tuntui olla arkussa? – Äiti, litistyykö siellä arkussa, hän kyseli. Palaamme yhä silloin tällöin muistelemaan sukulaistamme ja hautajaisten kulkua. Lapsi tuntuu kuitenkin pohtivan asiaa lämpimässä hengessä ja kokevan, että sukulaisemme yhä on jollakin tasolla läsnä, kuten kerroimme uskovamme hänen olevan.

Kuulin myöhemmin äidiltäni, että yllättäen menehtynyt sukulaisemme oli ollut ihkaensimmäinen, joka kotiinpaluumme jälkeen oli soittanut ja kysellyt häneltä kuulumisiimme. Lapsirakkaana ihmisenä hän oli sydämestään elänyt mukana ja ollut lapsen nähdessään aina hyvin iloinen. Lapsi sai hänestä myös arvokkaan, välittämisestä kertovan muistoesineen: sukulaisemme oli hieman ennen poismenoaan koonnut koiria rakastavalle taaperolle kollaasin suvun koirien kuvista. Talletin sen hellästi lapsen albumiin muistoksi.